

CHAPTER «LAW SCIENCES »

PROBLEMATIC ISSUES OF INTRODUCING CRIMINAL LEGAL HEALTH PROTECTION FOR JUDGES AND OFFICIALS OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT IN UKRAINE

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я СУДДІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ В УКРАЇНІ

Nataliia Karpova¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-562-4-22>

Abstract. Subject of study. The published article is determined for studying such a question as establishing criminal liability in Ukraine for criminal attacks on the health of judges and officials of the International Criminal Court in connection with their administration of justice. The issue of further implementation by Ukraine of part of its obligations regarding cooperation with the International Criminal Court is also studied. Methodology. In this study, the author used the logical method, the method of semantic analysis, as well as the comparative law method. The purpose. The purpose of this article is to assess the appropriateness of defining the infliction of beatings or bodily harm of all degrees of severity to judges and officials of the International Criminal Court in connection with their administration of justice as crimes, as provided for in parts 2, 3 of Article 377 of the Criminal Code of Ukraine, in order to determine whether such a definition will contribute to the fulfillment by Ukraine of its part of its obligations as a member state of the Assembly of States Parties to the

¹ Doctor of Philosophy of Law,
Associate Professor of Department of Law,
Higher Educational Institution
“Academician Yuriy Bugay International and Scientific Technical University”, Ukraine

Rome Statute. The author examines the current state of cooperation between Ukraine and the International Criminal Court, the history of cooperation between Ukraine and the International Criminal Court, and Ukraine's previous requests for an investigation to the International Criminal Court. The author examines the latest Ukrainian laws adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine with the aim of implementing the provisions of the Rome Statute into national legislation. The author concluded that the Law of Ukraine "On Amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine in Connection with the Ratification of the Rome Statute of the International Criminal Court and Amendments Thereto" dated 09.10.2024 No. 4012-IX specifies the procedure for fulfilling Ukraine's obligations in its cooperation with the ICC during the conduct of criminal proceedings by the ICC on the territory of Ukraine. The author established that this law pre-establishes criminal punishment for persons in Ukraine for criminal attacks on the health of judges and officials of the International Criminal Court in connection with their administration of justice. Since the International Criminal Court is an international judicial body, its general requirement for States Parties to the Rome Statute is the mandatory execution of the judgments of the International Criminal Court. The author has established that paragraph "g" of part six of Article 1 of the Law of Ukraine "On Amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine in Connection with the Ratification of the Rome Statute of the International Criminal Court and Amendments Thereto" dated 09.10.2024 No. 4012-IX establishes criminal liability under parts 2, 3 of Article 377 of the Criminal Code of Ukraine for inflicting beatings or bodily injuries of all degrees of severity to judges and officials of the International Criminal Court in connection with their administration of justice. This study examined and analyzed judges and officials of all bodies of the International Criminal Court, including the Presidium, Pre-Trial Chambers, Trial Chambers, Appeals Chambers, the Prosecutor's Office and the Secretariat. The author considers the possibilities of administering justice by judges and officials of all bodies of the International Criminal Court during their stay in Ukraine. Conclusion of the study. The author concluded that 1) the International Criminal Court may hold court sessions in Ukraine; 2) the Prosecutor of the International Criminal Court may conduct his investigation directly in Ukraine; 3) the Registrar of the International Criminal Court may perform his official

duties in Ukraine if the court session of the International Criminal Court is held in Ukraine; 4) From the above, it follows that the establishment of criminal-legal health protection for judges and officials of the International Criminal Court by parts 2 and 3 of Article 377 of the Criminal Code of Ukraine contributes to the fulfillment by Ukraine of part of its obligations regarding cooperation with the International Criminal Court. Practical implications. This proposal can be used in cooperation between Ukrainian courts and law enforcement agencies with the International Criminal Court. Value / originality. This study is an original, first-in-history study of the criminal-legal protection by the Criminal Code of Ukraine of the procedure for the execution in Ukraine of court decisions of judges and officials of the International Criminal Court.

1. Вступ

25 жовтня 2024 року заступниця керівника Офісу президента Ірина Мудра передала секретаріату ООН ратифікаційну грамоту щодо приєднання України до Римського статуту. Це забезпечило Україні статус повноцінного учасника Асамблеї держав-учасниць Римського статуту – органу, що визначає параметри функціонування Міжнародного кримінального суду (далі МКС). Римський статут – це міжнародний договір, яким засновано МКС. Цей суд має повноваження здійснювати юрисдикцію (розслідування, кримінальне переслідування, судовий розгляд та призначення покарання) стосовно осіб, які підозрюються у вчиненні найбільш тяжких злочинів, а саме: злочинів геноциду, злочинів проти людяності, воєнних злочинів та злочинів агресії. Для України Римський статут набрав чинності з 01. 01.2025 р. [11].

21.08.2024 Верховна Рада України (далі ВРУ) прийняла Закон України «Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправки до нього» № 3909-IX [4]. 24.08.2024 р. у День Незалежності України Президент України Володимир Зеленський підписав закон про ратифікацію Римського статуту [4].

Наразі Україна стала 125-ю країною – учасницею Римського статуту МКС [21]. Це спростить українцям доступ до спеціального Цільового фонду МКС для потерпілих і підвищить шанси отримати компенсацію для потерпілих від російських злочинів. Також це дозволить захистити українських військових [12].

Ратифікація Римського статуту [21] викликала необхідність привести національне законодавство у відповідність до його положень. Лише в разі імплементації положень Римського статуту [21] в національне законодавство Україна буде здатна реально виконувати свої зобов'язання за Римським статутом [21]. Тому в самому законі про ратифікацію було закладено завершення внутрішньодержавного процесу ратифікації Римського статуту в Україні шляхом прийняття ВРУ проєкту Закону про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього [4]. Цей законопроект включав певні положення Римського статуту [21] в національне законодавство. Лише після підписання цього законопроекту як закону ратифікаційна грамота про приєднання до Римського статуту [21] могла бути депонована, тобто передана на зберігання до Організації Об'єднаних Націй (ООН).

09.10.2024 р. ВРУ ухвалила зміни до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів для гармонізації українського законодавства із Римським статутом Міжнародного кримінального суду шляхом прийняття Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього» від 09.10.2024 р. № 4012-IX [3]. Набрання чинності даним законом та Законом України «Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправки до нього» від 21.08.2024 р. № 3909-IX [4] відбулось одночасно.

За предметом правового регулювання Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього» від 09.10.2024 р. № 4012-IX охоплюється зобов'язаннями України у рамках Розділу II «Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої та безпекової політики» та Розділу III «Юстиція, свобода та безпека» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони

[8]. Загальною метою даного закону є створення найбільш комфортних умов для роботи МКС в Україні.

Даний закон конкретизує порядок виконання зобов'язань України при її співробітництві з МКС під час проведення МКС кримінального провадження на території України. І, що найбільш приємно, даний закон заздалегідь встановлює кримінальне покарання до окремих осіб в Україні за перешкоджання ними діяльності суддів та посадових осіб МКС в Україні. Раз Україна імплементувала МКС у свою систему національної юрисдикції, усі українські фізичні та юридичні особи повинні поважати суддів та посадових осіб МКС як своїх вітчизняних суддів. Однією з гарантій діяльності суддів в Україні є встановлення статтею 377 Кримінального Кодексу України (далі ККУ) кримінальної відповідальності за посягання на здоров'я суддів, яке виражається в умисному заподіянні судді побоїв або тілесних ушкоджень усіх ступенів тяжкості [14]. П. «ж» ч. 6 ст. 1 Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього» від 09.10.2024 р. № 4012-IX додає до ст. 376 ККУ примітку, згідно з якою у ст. 377 ККУ під судом і суддями потрібно розуміти поруч із судами і суддями України, також і МКС, його суддів і посадових осіб [3]. Оскільки саме в частинах 2, 3 ст. 377 ККУ [14] передбачено кримінальну відповідальність за умисне заподіяння українському судді побоїв або тілесних ушкоджень усіх ступенів тяжкості в зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, то внаслідок прирівнювання МКС, його суддів і посадових осіб до українських судів та суддів в контексті даної статті ККУ дію ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14] розповсюджено на суддів і посадових осіб МКС.

Фактично, умисне заподіяння судді чи посадовій особі МКС побоїв або тілесних ушкоджень усіх ступенів тяжкості в зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, визнано в Україні злочинами, які передбачені ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14]. Але чи потрібно Україні таке страхування здоров'я суддів і посадових осіб МКС? Тому оцінка доцільності встановлення в Україні кримінальної відповідальності за умисне заподіяння судді чи посадовій особі МКС побоїв або тілесних ушкоджень усіх ступенів тяжкості в зв'язку з їх діяльністю,

пов'язаною із здійсненням правосуддя, є важливою для вирішення проблем подальшого виконання Україною її частини зобов'язань по співпраці з МКС як країни-учасниці Асамблеї держав-учасниць Римського статуту [21], усунення будь-яких перешкод для повноцінної роботи МКС в Україні.

Метою дослідження є оцінка доцільності визначення умисного заподіяння судді чи посадовій особі МКС побоїв або тілесних ушкоджень усіх ступенів тяжкості в зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, як злочинів, які передбачені ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14], для з'ясування того, чи буде сприяти таке визначення виконанню Україною її частини зобов'язань як країни-учасниці Асамблеї держав-учасниць Римського статуту.

Методологія. У даному дослідженні автор використовував логічний метод, метод семантичного аналізу, також порівняльно-правовий метод.

Аналіз досліджуваного питання. Співробітництво України та МКС знаходиться в полі зору українських вчених з моменту підписання Україною Римського статуту в 2000 р. Окремі питання даного співробітництва розглядалися в роботах Г. Верле, М. Гнатовського, О. Задорожного, А. Кориневич, С. Кучевської, П. Пилипенко, О. Сенаторової, Т. Сироїд, та інших [13], проте вони аналізують співробітництво України та МКС на попередніх перед отриманням Україною статусу країни-учасниці Асамблеї держав-учасниць Римського статуту етапах.

Шлях України до повноцінної участі в МКС почався з підписання Україною Римського статуту [21] 20.01.2000 р., але загальмував на етапі ратифікації. Після підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом у 2014 році ратифікація Римського статуту стала одним із прямих міжнародних зобов'язань України. Але Україна відкладала ратифікацію, пояснюючи це тим, що МКС доповнює систему національної юрисдикції та може брати до свого провадження справи не тільки за зверненням держави-учасниці, а й із власної ініціативи, що до вересня 2016 р. суперечило Конституції України [9]. 11.07.2001 р. Конституційний Суд України (далі КСУ) надав Висновок у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України Римського статуту МКС (справа про Римський статут), згідно з яким ратифікація Римського статуту неможлива без

внесення змін до ст. 124 Конституції України, які б передбачали можливість долучення МКС до системи національної юрисдикції як її доповнення [18].

В квітні 2014 р. Україна почала другий етап шляху до участі в МКС, звернувшись відповідно до п. 3 ст. 12 Римського статуту МКС [21] із заявою про визнання юрисдикції МКС щодо злочинів режиму Януковича під час подій Революції Гідності. Україна визнала юрисдикцію МКС з двох питань заявами Міністерства закордонних справ України, поданими 17.04.2014 р. щодо справ Майдану і 08.09.2015 р. щодо злочинів проти людяності і воєнних злочинів, вчинених на її території, внаслідок чого поклала на себе обов'язки співробітничати з цим судом [5]. МКС відреагував проведенням Офісом прокурора МКС попереднього вивчення ситуації в Україні в період з квітня 2014 року по грудень 2020 року. 11.12.2020 р. прокурор МКС Фату Бенсуда повідомила про завершення попереднього вивчення ситуації в Україні та можливість переходу на стадію розслідування [1].

28 лютого 2022 року новий прокурор МКС Карім Хан розповів про намір розпочати розслідування ситуації в Україні, тому що «є обґрунтовані підстави вважати, що в Україні були скоєні як імовірні воєнні злочини, так і злочини проти людяності» [12]. Він зауважив, що цей висновок стосується подій, розглянутих Офісом прокурора з 2013 року під час попереднього вивчення, а також будь-яких нових імовірних злочинів, що підпадають під юрисдикцію Суду, вчинених будь-якою стороною на території України в контексті нещодавньої ескалації конфлікту [12]. 23.03.2023 р. МКС відкрив представництво в Україні. Після набрання чинності новою редакцією ст. 124 Конституції України [6] у червні 2016 р., Україна отримала юридичну можливість визнати юрисдикцію МКС на умовах, визначених Римським статутом МКС [21].

Але ратифікація Римського Статуту [21] постійно відтерміновувалась через необхідність внести потрібні для України поправки до Римського Статуту [21]. 21.08.2024 ВРУ прийняла Закон України «Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправки до нього» № 3909-IX із сформульованою в ст. 2 даного закону поправкою до Римського статуту, відповідно до якої Україна визнає юрисдикцію МКС щодо злочину, передбаченого ст. 8bis Римського статуту, починаючи з 17.08.2018 р. [4].

Хоча Україна зробила заяви про визнання юрисдикції МКС в 2014 та 2015 роках, в той період це не призвело до адаптації внутрішнього законодавства до положень Римського статуту для співпраці з МКС та виконання рішень МКС. 03.05.2022 р. було ухвалено Закон України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом» [2]. Ці зміни в полягали в появі нового розділу КПК – IX-2, присвяченого особливостям співробітництва з МКС [15], змінах до ст. ст. 183, 208 КПК [15], змінах у Кримінально-виконавчому Кодексі України [16], Законі України «Про попереднє ув'язнення» від 30.06.1993 р. № 3352-XII [17]. Усі ці зміни були спрямовані на адаптацію українського процесуального законодавства на стадіях досудового розслідування, судового розгляду, виконання покарання до положень Римського статуту [21]. Їх недоліком була відсутність охоплення положень матеріального кримінального права.

Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього» від 09.10.2024 р. № 4012-IX [3] повинен виправити цей недолік правової бази виконання Україною своїх зобов'язань як держави – учасниці Асамблеї держав-учасниць Римського статуту [21]. Дана правова база у внутрішньому законодавстві повинна базуватися на вирішенні таких основних питань: приведенні у відповідність національного законодавства до положень Статуту та принципів діяльності МКС; створенні умов для ефективного співробітництва з МКС з урахуванням міжнародного статусу його співробітників. Із усього масиву кримінально-правових норм ККУ [14], які імплементують в нього положення Римського статуту автор обрав ті норми, які покликані охороняти здоров'я суддів та посадових осіб МКС, оскільки існування національних законодавчих способів забезпечення кримінально-правової охорони здоров'я суддів відповідає міжнародно-правовим стандартам кримінальної відповідальності за насильство щодо суддів.

Невирішені раніше частини проблеми. Отже, станом на квітень 2025 року відповідно до примітки до ст. 376 ККУ [14] МКС, його судді і посадові особи мають в Україні аналогічний із статусом судів та суддів України статус у випадку умисного заподіяння судді чи посадовій

особі МКС побоїв або тілесних ушкоджень будь-якого ступеню тяжкості в зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя. Внаслідок чого умисне заподіяння судді чи посадовій особі МКС побоїв або тілесних ушкоджень будь-якого ступеню тяжкості в зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, визнано в Україні злочинами, які передбачено ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14]. Така ситуація викликає наступні питання: Умисне заподіяння яким категоріям суддів чи посадових осіб МКС побоїв або тілесних ушкоджень усіх ступенів тяжкості в зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, охоплюється складами кримінальних правопорушень, передбачених ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14]? Яка імовірність умисного заподіяння судді чи посадовій особі МКС побоїв або тілесних ушкоджень будь-якого ступеню тяжкості в зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, в Україні?

2. Аналіз статусу та можливої діяльності в Україні суддів МКС

Наступним завданням даного дослідження буде встановлення видів суддів і посадових осіб МКС, умисне заподіяння яким побоїв або тілесних ушкоджень будь-якого ступеню тяжкості в зв'язку з їх діяльністю, в Україні охоплюється складами кримінальних правопорушень, передбачених ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14]. Встановити їх допоможуть аналіз наукових праць та ретельний розгляд законодавства, яке регулює правовий статус та функціонування МКС.

Відповідно до ст. 1, 2, 3 Римського статуту [21] МКС є постійно діючою незалежною автономною установою, доповнює національні системи кримінального правосуддя, має міжнародну правосуб'єктність та повноваження здійснювати юрисдикцію стосовно фізичних осіб за найбільш тяжкі та небезпечні злочини, що викликають побоювання міжнародного співтовариства, до яких належать 1) злочин геноциду, 2) злочини проти людяності, 3) воєнні злочини, 4) злочин агресії [21]. МКС може здійснювати свої функції і повноваження на території будь-якої держави-учасниці та, за спеціальною угодою, на території будь-якої іншої держави [21]. МКС не є органом ООН і не має повноважень вирішувати суперечки між державами, також не має потреби на особливий мандат від ООН. МКС доповнює національні системи кримінального судочинства і діє за «принципом взаємодопов-

нюваності». Принцип взаємодоповнюваності полягає в тому, що МКС призначений доповнювати, але не заміщати національні системи кримінального правосуддя. Тобто МКС може здійснювати кримінальне переслідування тільки в тому випадку, коли національні системи кримінального правосуддя не здійснюють провадження або коли вони стверджують, що наче роблять це, але насправді не бажають або не здатні належним чином здійснювати такі провадження. Відповідно до цього принципу МКС може розслідувати і, за наявності підстав, переслідувати та притягувати до відповідальності фізичних осіб, тільки якщо відповідні держави цього не роблять або не бажають чи не здатні належним чином це зробити. Держави-учасниці Римського статуту своєю участю у статуті автоматично визнають юрисдикцію МКС стосовно перерахованих в Статуті злочинів. Держава, яка не є учасницею цього Статуту, може шляхом подання заяви Секретареві Секретаріата МКС (далі Секретаря) визнати здійснення Судом юрисдикції стосовно окремого відповідного злочину. У випадку, коли Рада Безпеки, діючи згідно Розділу VII Статуту ООН, направляє ситуацію до Офісу Прокурора МКС, згода будь-якої держави не потрібна. МКС має юрисдикцію тільки стосовно подій, які відбулися після набрання чинності Статуту 01.07.2002 р. Якщо держава стане учасницею Статуту після набрання ним чинності, МКС може здійснювати свою юрисдикцію лише стосовно злочинів, скоєних після набрання чинності Статуту для цієї держави, окрім випадків, коли держава зробила визнання юрисдикції МКС із зворотною дією, але все одно до 01.07.2002 р.

МКС складається з чотирьох органів: Президії, Палат, Офісу Прокурора та Секретаріату. Кожен з цих органів виконує певні обов'язки та має певний мандат.

Відповідно до ст. 36 Римського статуту Суд складається з 18 суддів [21]. Відповідно до ч. 3 ст. 36 Римського статуту кожний суддя повинен володіти: визнаною компетентністю у сфері кримінального і процесуального права та необхідним досвідом роботи суддею, прокурором, адвокатом або в іншому аналогічному статусі у сфері кримінального судочинства; або визнаною компетентністю у відповідних галузях міжнародного права, таких, як міжнародне гуманітарне право, права людини, насильство стосовно жінок або дітей, а також великим досвідом професійної правової діяльності, що стосується

предмету судової діяльності Суду, однією з робочих мов Суду [21]. Кандидатури суддів можуть висуватися кожною державою-учасницею цього Статуту існуючої в цій державі або за процедурою висування кандидатур для призначення на вищі судові посади або за процедурою, передбаченою в Статуті Міжнародного Суду для висування кандидатур до складу Міжнародного Суду [8]. Судді обираються на засіданні Асамблеї держав-учасниць Римського статуту шляхом таємного голосування. Під час обрання суддів враховуються необхідність представництва основних правових систем світу, справедливого представництва суддів жіночої та чоловічої статі та справедливого географічного представництва. Відповідно до ч. 9 ст. 36 Римського статуту судді обіймають свою посаду протягом дев'яти років [21]. Відповідно до ч. 1 положення 9 Регламенту МКС термін повноважень суддів починається з одинадцятого березня з дня їх обрання [20]. Відповідно до ч. 1 ст. 40 Римського статуту судді є незалежними під час виконання своїх функцій [21]. Відповідно до ч. 3 ст. 40 Римського статуту судді, від яких вимагається виконувати свої функції на постійній основі у місці перебування Суду, не повинні здійснювати жодної іншої діяльності професійного характеру [21]. Відповідно до ст. 35 Римського статуту усі судді обираються як члени Суду, що виконують свої функції на постійній основі, і перебувають у розпорядженні Суду для виконання своїх функцій на цій основі від початку строку своїх повноважень, крім суддів, які входять до складу Президії і виконують свої функції на постійній основі з моменту свого обрання [21]. Президія може, з урахуванням обсягу роботи Суду та після консультацій із членами Суду, час від часу ухвалювати рішення про те, в якій мірі від інших суддів вимагається виконувати свої функції на постійній основі.

Відповідно до ст. ст. 34, 39 Римського статуту [21] після обрання суддів Суд обирає Президію з трьох суддів та організує у своєму складі відділи – 1) апеляційний, який складається з Голови і чотирьох суддів; 2) судовий, який складається не менш ніж із шести досвідчених у кримінальному процесі суддів; 3) відділ досудового провадження, який складається не менш ніж із шести досвідчених у кримінальному процесі суддів. Призначення суддів до складу відділів здійснюється з урахуванням характеру функцій, що покладені на кожний відділ, кваліфікації та досвіду обраних суддів для того, щоб у кожному відділі

існувало належне поєднання фахівців у сфері кримінального права та процесу, а також у сфері міжнародного права [21]. Судові функції Суду здійснюються в кожному відділі Палатами: 1) Апеляційна Палата складається з усіх суддів Апеляційного відділу; 2) функції Судової палати здійснюються трьома суддями Судового відділу і може бути створено 2-3 Судових палати, якщо це потрібно; 3) функції Палати досудового провадження здійснюються або трьома суддями Відділу досудового провадження, або одним суддею цього Відділу відповідно до Римського Статуту та Правил процедури і доказування і може бути створено 2-3 Палати досудового провадження, якщо це потрібно. Відповідно до положення 14 Регламенту МКС судді кожного відділу обирають голову відділу зі своїх членів для нагляду за адміністрацією відділу на протязі одного року [20].

Характер повноважень суддів МКС залежить від органу МКС, в якому вони займають посаду, але усі судді МКС володіють привілеями та імунітетом глав дипломатичних представництв, коли вони беруть участь у діяльності Суду або стосовно такої діяльності відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту [21]. Також відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту судово-процесуальний імунітет усіх видів стосовно всього сказаного, написаного суддями та дій, вчинених ними під час виконання службових обов'язків, продовжує надаватися їм і після закінчення строку їхніх повноважень. Тому потрібно розглянути привілеї та імунітет глав дипломатичних представництв в українському контексті [21].

В Україні привілеї та імунітет глав дипломатичних представництв регламентуються Віденською конвенцією про дипломатичні зносини від 18 квітня 1961 р. [24], Віденською конвенцією про консульські зносини від 24 квітня 1963 р. [23], та прийнятим на основі цих конвенцій Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні від 10 червня 1993 р. [19], яке має більш прикладний характер. Відповідно до п. 12 Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні від 10 червня 1993 р. глава дипломатичного представництва користується особистою недоторканністю і не може бути заарештований або затриманий [19]. Відповідно до п. 13 Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в

Україні від 10 червня 1993 р. глава дипломатичного представництва не зобов'язаний давати свідочькі показання, користується імунітетом від кримінальної, адміністративної юрисдикції України та юрисдикції судів України у цивільних справах за виключенням випадків, коли глава дипломатичного представництва вступає у цивільно-правові відносини як приватні особи у зв'язку з позовами про належне їм нерухоме майно на території України, спадкування, а також у зв'язку з позовами, що впливають з їх професійної або комерційної діяльності, що здійснюється ними за межами службових обов'язків [19]. Відповідно до п. 17 Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні від 10 червня 1993 р. глава дипломатичного представництва іноземної держави в третій державі, який прямує транзитом через територію України користується особою недоторканністю та іншими імунітетами, які необхідні для забезпечення його/її проїзду [19].

Практично всі сучасні держави створюють додаткові правові механізми забезпечення незалежності, неупередженості судів і недоторканості суддів, які складають судово-процесуальний імунітет суддів. Це пов'язано із цільовим призначенням суддівського імунітету, який захищає суддю від переслідування за винесені ним рішення і від впливу на вирішення справ, що ним розглядаються. Недоторканність судді – це сукупність захисних механізмів, що втілюються у структурі імунітетів суддів, які поділяються на види: 1) індемнітет, як невідповідальність судді за виражену ним при здійсненні правосуддя думку чи прийняте рішення, якщо рішенням суду, що набрало законної сили, не буде встановлена вина судді у зловживанні; 2) матеріально-правовий імунітет – визначає межі цивільно-правової відповідальності судді; 3) процесуальний імунітет – складається з ускладненої процедури притягнення судді до кримінальної, адміністративної, дисциплінарної відповідальності, а також особливого порядку провадження окремих слідчих дій, які передбачають ускладнення відповідних процедур. Індемнітет визнаний ЄСПЛ як істотний елемент правового статусу судді і виступає в якості матеріальної основи його недоторканності. Слід визнати що індемнітет є основою того судово-процесуального імунітету, який надає суддям Римський статут.

Після окреслення статусу суддів слід зауважити, що ч. 2 і ч. 3 ст. 377 ККУ [14] захищають здоров'я суддів МКС у зв'язку з відправленням ними правосуддя під час їх перебування в Україні, тому насамперед необхідно з'ясувати, чи існує взагалі можливість перебування суддів МКС в Україні з приводу їх діяльності по відправленню правосуддя. Якщо це неможливо, то зміни в ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14] позбавлені сенсу. Встановлення наявності чи відсутності такої можливості повинно починатися з огляду повноважень суддів МКС.

Президія складається з трьох суддів (Президента та двох віце-президентів), яких обрано абсолютною більшістю голосів усіх суддів МКС на максимум два трирічні терміни. Посада Президента МКС відповідає посаді голови суду, а посади віце-президентів посадам заступників голови суду у порівнянні з українською судовою системою. Відповідно до ч. 2 положення 10 Регламенту МКС президент, перший віце-президент і другий віце-президент, обіймаючи ці посади, мають пріоритет над усіма іншими суддями [20]. Президія відповідає за управління справами Суду, за винятком Офісу Прокурора, представляє Суд перед зовнішнім світом, допомагає в організації роботи суддів, забезпечує виконання рішень стосовно покарання, винесених Судом. Відповідно до положення 11 Регламенту МКС рішення Президії приймаються більшістю [20].

Відповідно до правових норм Римського статуту [21], Регламенту МКС [20], Правил процедури та доказування [22] Президент МКС має наступні повноваження: 1) входити до Координаційної ради; 2) в будь-який момент збирати Консультативний комітет з правових текстів; 3) затверджувати усі стандартні форми та шаблони для використання під час провадження в Суді; 4) дозволити подавати до Секретаріату документи не на робочих мовах Суду; 5) керувати укладанням усіх угод з будь-якою державою, яка не є учасником Статуту, або будь-якою міжурядовою організацією, що встановлюють загальні рамки співпраці з питань, що входять до компетенції більш ніж одного органу Суду; 6) укладати вище згадані угоди від імені МКС; 7) укладати домовленості або угоди про співпрацю, які не встановлюють загальні рамки співпраці; 8) у випадку наявності у справі про прохання держави про співпрацю з органом МКС висновку згідно з п. 7 ст. 87 Римського статуту передати справу на розгляд Асамблеї держав-учасниць Римського

статуту або Ради Безпеки ООН; 9) укласти двосторонні домовленості з державою; 10) скликати спеціальні пленарні засідання суддів за власною ініціативою; 11) мати вирішальний голос при прийнятті рішень на пленарних засіданнях; 12) засвідчувати присягу судді, Прокурора, заступника Прокурора, Секретаря та заступника Секретаря Суду при їх вступі на посаду; 13) складати перелік кандидатів на посаду Секретаря Суду; 14) видавати розпорядження про публікації на сайті суду; 15) скасовує продовжений відповідно до підправила 5 правила 146 Правил процедури та доказування [21] термін ув'язнення після сплати засудженою особою штрафу.

Отже, Президент МКС укладає від імені МКС усі міжнародні угоди з будь-якою державою, яка не є учасником Статуту, або будь-якою міжурядовою організацією, що встановлюють загальні рамки співпраці з питань, що входять до компетенції більш ніж одного органу Суду та двосторонні домовленості з будь-якою державою.

Відповідно до положення 11 Регламенту МКС [20] Президія приймає більшістю свої рішення, якщо член Президії відсутній або дискваліфікований, його чи її обов'язки як члена Президії виконує наступний доступний суддя, який має старшинство відповідно до положення 10 Регламенту МКС, якщо Президент, Перший віце-президент і Другий віце-президент недоступні або дискваліфіковані, функції Президента виконує наступний вільний суддя, який має старшинство відповідно до положення 10 Регламенту МКС [20].

Відповідно до правових норм Римського статуту [21], Регламенту МКС [20], Правил процедури та доказування [22] Президія МКС як колективний орган має наступні повноваження: 1) створювати постійні Палати досудового провадження з постійним складом; 2) утворювати Палату у складі одного судді для виконання функцій і повноважень Судової палати та колегії з трьох суддів для вирішення апеляцій щодо правопорушень, визначених у ст. 70 Римського статуту [21]; 3) передавати ситуацію Палаті досудового провадження, як тільки Прокурор поінформує Президію відповідно до п. 1 правила 45 Правил процедури і доказування [22]; 4) після затвердження обвинувачень створити Судову палату, яка з урахуванням п. 9 ст. 61 і п. 4 ст. 64 Римського статуту [21] відповідає за проведення подальшого провадження і може здійснювати будь-яку функцію Палати досудового провадження, яка

стосується такого провадження й може виконуватися в ході нього; 5) відповідно до правила 215 Правил процедури і доказування [21] приймати ухвалу про притягнення до кримінальної відповідальності чи виконання вироку; 6) призначати суддю Суду для перевірки центру ув'язнення та звітування про умови утримання під вартою та адміністрацію в центрі ув'язнення; 7) отримувати конфіденційний звіт про центр ув'язнення; 8) зупиняти дію постанови про затримання у випадку необхідності; 9) розпорядитися про розслідування обставин смерті затриманої особи в центрі ув'язнення у випадку її смерті; 10) засновувати у своєму складі підрозділ із забезпечення виконання функцій: (а) нагляду за виконанням вироків та умовами ув'язнення; (б) виконання штрафів, наказів про конфіскацію та наказів про відшкодування; 9) вживати заходів, необхідних для того, щоб: (а) отримувати сплату штрафів, як описано в п. 2 (а) ст. 77 Римського статуту [21]; б) одержувати, як зазначено в п. 3 ст. 109 Римського статуту [21], майно або доходи від продажу нерухомого майна або, у відповідних випадках, від продажу іншого майна; (с) відкрити рахунок для відсотків, отриманих на гроші, отримані відповідно до вище згаданими способами; (d) забезпечити переказ грошей до Цільового фонду або потерпілим, залежно від обставин; 11) після передачі або депонування в Цільовий фонд майна чи активів, реалізованих шляхом виконання наказу Суду, приймати рішення щодо їх розпорядження або розподілу; 12) постійно моніторити матеріальне становище засудженого; 13) призначати державу виконання вироку для засудженої особи; 14) змінювати державу виконання вироку для засудженої особи; 15) наглядати за виконанням покарань та умовами відбування покарання засудженою особою; 16) просити державу виконання вироку передати їй інформацію щодо наміру цієї держави дозволити засудженій особі залишитися на її території або в місці, куди вона має намір передати цю особу; 17) приймати рішення про продовження терміну ув'язнення відповідно до правила 146 Правил процедури і доказування [22]; 18) керувати повторною екстрадицією; 19) дозволити чи відмовити державі виконання вироку переслідувати або виконати вирок проти засудженої особи за будь-яку поведінку, вчинену до передачі цієї особи; 20) отримувати інформацію від усіх органів суду про будь-яку домовленість або угоду про співпрацю, яка не встановлює

загальні рамки співпраці, і яку орган має намір обговорити; 21) отримувати інформацію від прокурора про передачу державою-учасницею згідно зі ст. 14 Римського статуту [21] або Радою Безпеки згідно зі ст. 13 Римського статуту [21] у справі про ситуацію; 22) видавати будь-які вказівки, рішення чи розпорядження, які вважає доречними; 23) керувати заміною суддів у випадку її необхідності; 24) встановлювати графіки чергування суддів відділу досудового провадження, юридичних працівників палат; 25) розглядати скарги затриманих осіб; 26) після отримання заяви про перегляд переглядати рішення Секретаря про призначення адвоката, включення/виключення адвоката із списку адвокатів; 27) після отримання заяви про перегляд переглядати рішення Секретаря про правову допомогу; 28) розглядати скарги на суддів, прокурора, заступника прокурора, Секретаря чи заступника Секретаря; 29) приймати рішення про відсторонення від своїх обов'язків суддю, Прокурора, заступника Прокурора, Секретаря або заступника Секретаря; 30) розглядати запит про компенсацію; 31) укладати двосторонні домовленості з державами з метою створення рамок для прийняття ув'язнених, засуджених Судом; 32) приймати рішення про відчуження або виділення майна чи активів, усіх питань, пов'язаних з розпорядженням або розподілом майна чи активів, реалізованих шляхом примусового виконання рішення суду.

Палати досудового провадження, кожна з яких складається з одного або трьох суддів, вирішують усі питання, що виникають до початку стадії судового розгляду. Вони повинні наглядати за тим, як Офіс Прокурора виконує свою діяльність із розслідувань та кримінальних переслідувань, гарантувати права підозрюваних, потерпілих та свідків під час стадії розслідування та забезпечувати об'єктивність провадження.

Відповідно до правових норм Римського статуту [21], Регламенту МКС [20], Правил процедури та доказування [22] кожна Палата досудового провадження має наступні повноваження: 1) може дати за клопотанням Прокурора санкцію на проведення розслідування чи відмовити в неї прокурору; 2) прийняти попередню постанову про прийнятність справи; 3) переглянути рішення Прокурора не здійснювати провадження; 4) видати дозвіл Прокурору на проведення розслідування на території держави; 5) вжити на прохання Прокурора такі заходи, які необхідні для забезпечення ефективності й

об'єктивності провадження; 6) видати за заявою Прокурора ордер на арешт тієї чи іншої особи; 7) видає за заявою Прокурора повістку на виклик тієї чи іншої особи; 8) прийняти постанову про тримання під вартою, звільнення з-під варти або умови звільнення з-під варти; 9) затвердити обвинувачення до початку судового розгляду; 10) звернутися з проханням про тимчасовий арешт розшукуваної особи до подання прохання про передачу та документів, що до нього додаються, передбачених у ст. 91 Римського статуту [21]; 11) виносити розпорядження про проведення певних слухань на закритому або закритому засіданні; 12) змінити класифікацію документа з секретного на несекретний чи навпаки; 13) у разі невиконання учасником положень будь-якого регламенту або розпорядження Палати, прийнятого відповідно до нього, видати будь-яке розпорядження, яке вважається необхідним в інтересах правосуддя; 14) ухвалити наказ про захисні заходи щодо потерпілого чи свідка; 15) видати будь-яке розпорядження щодо предмета експертного висновку, кількості експертів, яким необхідно надати вказівки, порядку їхнього навчання, способу представлення їхніх доказів та часових обмежень для підготовки та повідомлення. їхнього звіту; 16) керувати спільним дорученням експерта учасниками; 17) вимагати від Прокурора надати конкретну або додаткову інформацію чи документи, якими він володіє, або їх короткий виклад, які Палата досудового провадження вважає необхідними для виконання функцій і обов'язків, викладених у ст. 53, п. 3 (b), п. 3 (a) ст. 56 і п. 3 (c) ст. 57 Римського статуту [21]; 18) дати розпорядження про об'єднання обвинувачень.

Після того, як видано ордер на арешт, заарештовано ймовірного злочинця та затверджено обвинувачення Палатою досудового провадження, Президія створює для проведення судового провадження Судову палату в складі трьох суддів. Основним завданням Судової палати є забезпечення справедливих судових проваджень з повною повагою щодо прав обвинувачених і належним врахуванням захисту потерпілих і свідків, також прийняття рішення щодо участі потерпілих на стадії судового провадження у справі. Судова Палата встановлює, чи обвинувачений є невинуватим або винним у пред'явлених обвинуваченнях, і, у випадку визнання винності обвинуваченої особи, призначає покарання.

Відповідно до ст. 64 Римського Статуту [21] Судова Палата має наступні функції та повноваження: 1) забезпечує справедливість розгляду з повним дотриманням прав обвинуваченого і захистом потерпілих і свідків; 2) після того, як у справі призначено слухання, Судова Палата, призначена для розгляду справи: а) консультується зі сторонами та ухвалює такі процедури, які є необхідними для сприяння справедливому і швидкому проведенню провадження; б) визначає мову або мови, які будуть використовуватися в ході судового розгляду; і с) передбачає розкриття, заздалегідь до початку судового розгляду, документів або інформації, які до цього не були розкриті, для надання можливості належної підготовки до судового розгляду; 4) може, передавати попередні питання до Палати досудового провадження або, у разі необхідності, іншому судді Відділу досудового провадження, який є в її розпорядженні; б) за необхідністю дати розпорядження про об'єднання або розділення обвинувачень проти декількох обвинувачених. Під час виконання своїх функцій до початку судового розгляду або в ході судового розгляду Судова Палата може: а) здійснювати будь-які функції Палати досудового провадження, згадані в п. 11 ст. 61 Римського Статуту [21]; б) вимагати явки свідків і дачі ними показань, а також пред'явлення документальних та інших доказів, звертаючись, якщо це необхідно, за допомогою до держав, як це передбачено в цьому Статуті; с) забезпечувати захист конфіденційної інформації; д) давати розпорядження про надання додаткових доказів до тих доказів, які були зібрані до судового розгляду або пред'явлені сторонами в ході судового розгляду; е) забезпечувати захист обвинуваченого, свідків і потерпілих; та ф) ухвалювати рішення з будь-яких інших питань, що стосуються справи. Судовий розгляд є відкритим, деякі засідання Судова Палата закриває. Судова Палата, *inter alia*, має право за клопотанням однієї зі сторін або з власної ініціативи: а) ухвалювати рішення про допустимість або належність доказів; і б) вживати всіх необхідних заходів для підтримання порядку в ході слухання. Судова Палата забезпечує складення повного протоколу судового розгляду, який точно відображає перебіг процесу, ведення і зберігання якого покладається на Секретаря [21].

Відповідно до ст. 74 Римського Статуту Судова Палата приймає рішення щодо винності підсудної особи більшістю голосів своїх членів і ухвалює його в письмовому вигляді [21].

Апеляційна Палата може залишити в силі, скасувати або змінити рішення, яке оскаржується, включно із рішеннями щодо кримінальної відповідальності та рішеннями щодо покарання, і може призначити новий судовий розгляд іншою Судовою палатою. Відповідно до положення 13-2 Регламенту МКС судді Апеляційної палати визначають головуєчого суддю для кожної апеляції [20].

Відповідно до ст. 83 Римського Статуту Апеляційна Палата має всі повноваження Судової палати [21]. Апеляційна Палата має право: а) скасувати або змінити рішення чи вирок; або б) розпорядитися про проведення нового судового розгляду іншою Судовою палатою. Рішення Апеляційної палати ухвалюється більшістю голосів суддів і оголошується на відкритому засіданні.

Відповідно до ч. 1 ст. 3 Римського статуту постійним місцем перебування МКС є місто Гаага в Нідерландах, але відповідно до ч. 3 цієї ж статті МКС може засідати в будь-яких інших місцях, якщо вважає це доцільним [21]. Відповідно до ст. 62 Римського статуту місцем судового розгляду є місце перебування Суду, якщо не прийнято рішення про інше [21]. Відповідно до правила 100-6 Правил процедури і доказування МКС може вирішити у конкретній справі засідати в державі, відмінній від держави перебування, протягом такого періоду або періодів, які можуть знадобитися, для розгляду справи повністю або частково. Палата в будь-який час після початку розслідування може *proprio motu* або на прохання Прокурора чи захисту прийняти рішення про надання рекомендації, яка приймається більшістю суддів, щодо зміни місця засідань Палати [22]. Дана рекомендація складається в письмовій формі та вказує, у якій державі буде засідати Палата і надсилається Президії. Президія проводить консультації з державою, де Палата має намір засідати. Якщо ця держава погоджується з тим, що палата може засідати в цій державі, тоді рішення про проведення засідань в державі, відмінній від приймаючої держави, приймається президентом після консультації з палатою. Після цього палата або будь-який призначений суддя засідають у визначеному місці [22]. Дане правило чітко показує можливість (хоча малоімовірно) відправлення суддями МКС правосуддя безпосередньо в Україні суддями МКС.

Але чи настільки шкідливі та небезпечні ті види посягання на здоров'я, які криміналізовані ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14], що від них потрібно захищати суддів МКС?

Ч. 2 ст. 377 ККУ криміналізує нанесення побоїв та/або легких тілесних ушкоджень та/або середньої тяжкості тілесних ушкоджень. Лахова О. В. вважає, що побої – це завдання одній особі не менше двох ударів, які не спричинили тілесних ушкоджень, але поєднані із заподіянням фізичного болю [7, с. 11]. Оскільки тілесні ушкодження не виникають, то моментом закінчення кримінального правопорушення є момент нанесення побоїв. Тому відповідальність за побої настає при доведеності одного факту вчинення вище описаних діянь, які спричинили індивідуальні відчуття фізичного болю у потерпілого. Заподіяння побоїв звичайно викликає у потерпілої особи біль та відчуття власної безпорадності, фізичні та психічні страждання, переживання. Часто жорстоке поводження з боку злочинця зберігається в пам'яті потерпілого набагато довше, ніж потерпілий безпосередньо відчуває біль від побоїв.

Тілесне ушкодження – це протиправне й винне порушення анатомічної цілості тканин, органів потерпілого та їх функцій, що виникає як наслідок дії одного чи кількох зовнішніх ушкоджувальних факторів [10]. Легке тілесне ушкодження може бути таким, що: 1) спричинило нетривалий розлад здоров'я чи незначну стійку втрату працездатності; 2) не спричинило зазначених наслідків. Легке тілесне ушкодження, що не спричинило нетривалого розладу здоров'я чи незначної стійкої втрати працездатності, – це ушкодження, що має незначні скороминущі наслідки тривалістю не більше як шість днів. Нетривалим слід вважати розлад здоров'я тривалістю понад шість днів, але не довше як три тижні (21 день). Розлад здоров'я – це безпосередньо пов'язаний з ушкодженням послідовно розвинутий хворобливий процес. Розміри стійкої (постійної) втрати загальної працездатності в разі ушкоджень встановлюють після наслідку ушкодження, визначеного на підставі об'єктивних даних відповідно до документів, якими керуються у своїй роботі медико-соціальні експертні комісії. Незначною стійкою втратою працездатності вважають втрату загальної працездатності до 10 % [10]. Стійка (постійна) втрата загальної працездатності – незворотна втрата функції, що цілком не відновлюється.

Тілесним ушкодженням середньої тяжкості є ушкодження, яке не є небезпечним для життя і не спричинило наслідків, передбачених у ст. 121 КК України, але таке, що призвело до тривалого розладу

здоров'я або значної стійкої втрати працездатності менше як на одну третину [14]. Тривалим слід вважати розлад здоров'я строком понад три тижні (понад 21 день). Стійкою втратою працездатності менше як на одну третину вважають втрату загальної працездатності від 10 % до 33 % [10].

Ч. 3 ст. 377 ККУ криміналізує заподіяння тяжких тілесних ушкоджень. Тяжким тілесним ушкодженням є ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння, чи таке, що спричинило втрату будь-якого органу або його функцій, каліцтво статевих органів, психічну хворобу або інший розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менше як на одну третину, або переривання вагітності чи непоправне знівечення обличчя [14].

Небезпечними для життя є ушкодження, що в момент заподіяння (завдання) чи в клінічному перебігу через різні проміжки часу спричиняють загрозові для життя явища, які без надання медичної допомоги, за звичайним своїм перебігом, закінчуються чи можуть закінчитися смертю. Запобігання смерті, що обумовлене наданням медичної допомоги, не враховують під час оцінювання загрози для життя таких ушкоджень. Загрозовий для життя стан, який розвивається в клінічному перебігу ушкоджень, незалежно від проміжку часу, що минув після його заподіяння, повинен знаходитися з ним у прямому причинно-наслідковому зв'язку [10].

Отже, із стислого огляду передбачених ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ посягань на здоров'я суддів МКС стає зрозумілим, що рівень їх шкідливості для здоров'я суддів МКС достатньо високий, щоб встановити кримінально-правову охорону суддів МКС від даних посягань.

3. Аналіз статусу та можливої діяльності в Україні посадових осіб МКС

Статус посадових осіб МКС мають Прокурор як керівник Офісу Прокурора та Секретар як керівник Секретаріату.

Відповідно до ст. 42 Римського Статуту [21] Прокурор має всі повноваження з керівництва та управління Офісом Прокурора. Відповідно до положення 3 Регламенту МКС Прокурор входить до Координаційної Ради [20]. Прокурора обирають шляхом таємного голосування абсолютною більшістю голосів членів Асамблеї держав-учасниць на

9 років. Прокурор МКС володіє привілеями та імунітетом глав дипломатичних представництв, коли він/вона бере участь у діяльності Суду або стосовно такої діяльності відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту [21]. Також відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту судово-процесуальний імунітет усіх видів стосовно всього сказаного, написаного Прокурором та дій, вчинених ним/нею під час виконання службових обов'язків, продовжує надаватися йому/їй і після закінчення строку його/її повноважень [21].

Офіс Прокурора діє незалежно як окремий орган Суду, відповідає за отримання переданих ситуацій і будь-якої обґрунтованої інформації про злочини, що підпадають під юрисдикцію Суду, за їх вивчення та здійснення розслідувань і кримінального переслідування в Суді.

Відповідно до ст. 14 Римського Статуту держава-учасниця може передати Прокурору ситуацію, в якій імовірно було вчинено один або декілька злочинів, що підпадають під юрисдикцію Суду, шляхом звернення до Прокурора з проханням провести розслідування цієї ситуації для визначення того, чи доцільно висунути обвинувачення одній чи декільком конкретним особам за вчинення таких злочинів [21], тоді відповідно до ст. 15 Римського Статуту Прокурор може розпочати розслідування *propter motu* на підставі інформації про злочини, що підпадають під юрисдикцію Суду [21]. Прокурор повинен з'ясувати, чи національні органи влади здійснюють справжнє розслідування або судовий розгляд справ щодо імовірних злочинців. Якщо Прокурор знаходить достатні підстави для здійснення розслідування, то звертається до Палати досудового провадження з проханням дати санкцію на проведення розслідування. У тих випадках, коли ситуація була передана до Суду відповідно до п. (а) ст. 13 Римського Статуту і Прокурор визначив, що існують належні підстави для початку розслідування, або Прокурор розпочав розслідування відповідно до п. (с) ст. 13 і ст. 15 Римського Статуту [21], Прокурор повинен надіслати повідомлення державам-учасницям та іншим державам, які, ймовірно, здійснюють юрисдикцію, щодо свого наміру розпочати розслідування.

Відповідно до правил 108, 109, 110 Правил процедури і доказування [22] Прокурор приймає рішення про проведення розслідування чи відмову від розслідування, яке повинна затвердити Палата досудового провадження, але відповідно до ч. 2 правила 110 Правил процедури

і доказування якщо Палата досудового провадження не підтверджує рішення Прокурора, згадане в підправилі 1, він або вона продовжують розслідування або судове переслідування [22]. Відповідно до правила 115 Правил процедури і доказування Палата досудового провадження надає Прокурору дозвіл на збір доказів на території держави, де Прокурор проводить розслідування [22].

Після окреслення статусу Прокурора слід зауважити, що ч. 2 і ч. 3 ст. 377 ККУ [14] захищають здоров'я Прокурора у зв'язку з відправленням ним/нею правосуддя під час його/її перебування в Україні, тому насамперед необхідно встановити, чи може Прокурор МКС займатись своєю службовою діяльністю по відправленню правосуддя в Україні. Якщо Прокурору не потрібно приїжджати в Україну, то зміни в ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14] не стосуються Прокурора.

Відповідно до ст. 54 Римського Статуту Прокурор може проводити розслідування на території держави і під час проведення розслідування має наступні обов'язки і повноваження: 1) проводити розслідування з охопленням всіх фактів й доказів, які стосуються оцінки того, чи настає кримінальна відповідальність відповідно до Римського Статуту; б) вживати належних заходів для забезпечення ефективного розслідування і кримінального переслідування за злочини, що підпадають під юрисдикцію МКС, враховуючи при цьому інтереси та особисті обставини потерпілих і свідків, у тому числі вік, гендерний фактор, стан здоров'я, а також враховує характер злочинів, зокрема злочинів, пов'язаних із сексуальним насильством, гендерним насильством або насильством над дітьми; 3) повною мірою поважає права осіб, що впливають із цього Статуту [21]. Окрім вище наведеного при проведенні Прокурором розслідування на території держави, Прокурор може: 1) збирати і вивчати докази; 2) вимагати явки і допитувати осіб, стосовно яких здійснюється розслідування, потерпілих і свідків; 3) звертатися з проханням про співробітництво до будь-якої держави або міжурядової організації чи механізму згідно з їхніми відповідними повноваженнями та/або мандатами; 4) укладати такі угоди або домовленості, що не суперечать Римському Статуту, які можуть бути необхідні для сприяння співробітництву з боку будь-якої держави, міжурядової організації або особи; 5) давати згоду на нерозкриття на будь-якому етапі провадження документів або інформації, що були

отримані Прокурором на умовах збереження конфіденційності й лише з метою отримання нових доказів, якщо тільки особа, яка надала такі документи й інформацію, не дає на це своєї згоди; 6) вживати необхідних заходів чи просити про вжиття необхідних заходів для забезпечення конфіденційності інформації, захисту будь-якої особи або збереження доказів.

Оскільки Прокурор є посадовою особою МКС і може виконувати свої службові обов'язки по відправленню правосуддя на території України, включення посадових осіб до переліку осіб, здоров'я яких охороняється ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14] є логічним.

Відповідно до ст. 43 Римського Статуту Секретар як головна адміністративна посадова особа Суду очолює Секретаріат, який відповідає за несудові аспекти управління справами й обслуговування Суду [21]. Відповідно до положення 3 Регламенту МКС Секретар входить до Координаційної Ради [20]. Судді обирають Секретаря абсолютною більшістю голосів шляхом таємного голосування на 5-річний строк, враховуючи будь-які рекомендації Асамблеї держав-учасниць. Секретар МКС володіє привілеями та імунітетом глав дипломатичних представництв, коли він/вона бере участь у діяльності Суду або стосовно такої діяльності відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту [21]. Також відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту судово-процесуальний імунітет усіх видів стосовно всього сказаного, написаного Секретарем та дій, вчинених ним/нею під час виконання службових обов'язків, продовжує надаватися йому/їй і після закінчення строку його/її повноважень [21].

Відповідно до ч. 6 ст. 43 Римського Статуту Секретар утворює в структурі Секретаріату Підрозділ з надання допомоги потерпілим і свідкам. Цей Підрозділ забезпечує у консультації з Офісом Прокурора заходи захисту і процедури безпеки, консультаційну та іншу відповідну допомогу свідкам, потерпілим, які з'являються до Суду, та іншим особам, яким загрожує небезпека в результаті показань, даних такими свідками. До складу Підрозділу входять співробітники, які мають досвід роботи з питань, що стосуються травм, у тому числі травм, пов'язаних зі злочинами сексуального насильства [21].

Відповідно до правил 13, 14 Правил процедури і доказування Секретар служить каналом зв'язку Суду, несе відповідальність за вну-

трішню безпеку Суду за погодженням з Президією і Прокурором, а також державою перебування, запроваджує Регламент Секретаріату [22]. Відповідно до правила 15 Правил процедури і доказування Секретар веде базу даних, що містить усі відомості про кожну справу, передану на розгляд Суду, відповідно до будь-якого розпорядження судді чи палати, що передбачає нерозголошення будь-якого документа чи інформації, а також захисту конфіденційних персональних даних, інші записи Суду [22]. Відповідно до правила 16 Правил процедури і доказування стосовно потерпілих Секретар виконує такі функції: (а) надання повідомлення або сповіщення жертвам або їхнім законним представникам; (б) допомога їм в отриманні юридичної консультації та організації їхнього юридичного представництва, а також надання їхнім законним представникам належної підтримки, допомоги та інформації, включаючи такі засоби, які можуть бути необхідними для безпосереднього виконання ними своїх обов'язків, з метою захисту їхніх прав на всіх стадіях провадження відповідно до правил 89-91 Правил процедури і доказування; (с) надання їм допомоги в участі в різних фазах провадження відповідно до правил 89-91 Правил процедури і доказування; (d) вжиття гендерно чутливих заходів для сприяння участі жертв сексуального насильства на всіх етапах провадження [22]. Стосовно потерпілих, свідків та інших осіб, які перебувають у групі ризику через свідчення, надані такими свідками, Секретар виконує такі функції відповідно до Статуту та цих Правил: (а) інформування їх про їхні права, про існування, функції та доступність Відділу потерпілих і свідків; (б) забезпечення того, щоб вони були вчасно поінформовані про відповідні рішення Суду, які можуть вплинути на їхні інтереси, відповідно до положень щодо конфіденційності [22]. Відповідно до правил 20, 21 Правил процедури і доказування Секретар виконує функції: 1) сприяє захисту конфіденційності; 2) надає підтримку, допомогу та інформацію всім захисникам, які постають перед МКС, і, у відповідних випадках, підтримку професійним слідчим, необхідну для ефективного та дієвого проведення захисту; 3) допомагає заарештованим особам, особам, до яких застосовується п. 2 ст. 55 Римського Статуту, і обвинуваченим в отриманні юридичної консультації та допомоги адвоката; 4) консулює Прокурора та Палати, якщо необхідно, з відповідних питань, пов'язаних із

захистом; 5) надає захисту такі засоби, які можуть бути необхідними для безпосереднього виконання обов'язку щодо захисту; 6) Сприяти поширенню інформації та прецедентного права МКС серед захисників, співпрацює з національною обороною та асоціаціями адвокатів або будь-яким незалежним представницьким органом адвокатів та юридичних асоціацій для сприяння спеціалізації та навчання юристів праву Статуту та Правил; 7) створює та веде список адвокатів, які відповідають критеріям, викладеним у правилі 22 Правил процедури і доказування [22].

Секретар веде спеціальний реєстр потерпілих, які виявили намір брати участь у конкретній справі. Секретар має повноваження від імені МКС укладати з державами угоди про переміщення та надання допоміжних послуг на території держави травмованим жертвам або жертвам, свідкам та іншим особам, які перебувають у групі ризику через свідчення таких свідків.

Важливим для даного дослідження є встановлення можливості перебування Секретаря на території України у зв'язку із виконанням ним/нею його/її службових обов'язків. Для встановлення цієї можливості потрібно згадати, що відповідно до Правила 100-6 Правил процедури і доказування МКС може проводити виїзні судові засідання не в місці свого постійного розташування. Місце виїзного судового засідання МКС може бути розташоване на території України [22]. Відповідно до п. 1 Правила 137 Правил процедури і доказування Секретар вживає заходів для створення та збереження повного та точного запису всіх проваджень [22], для виконання цих дій Секретар повинен бути в місці проведення судового засідання МКС, яке може бути розташоване, хоча це малоймовірно, на території України. Саме під час можливого, хоча не обов'язкового, перебування Секретаря на території України його/її здоров'я буде охоронятись від злочинних посягань ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14].

Оскільки Секретар є посадовою особою МКС і може виконувати свої службові обов'язки по відправленню правосуддя на території України, включення посадових осіб до переліку осіб, здоров'я яких охороняється ч. ч. 2, 3 ст. 377 ККУ [14] є логічним.

4. Висновки

До суддів МКС належать Президент як найвища посадова особа МКС та як член Президії, Президія, члени Палат досудового провадження, Судових Палат, Апеляційних Палат.

Усі судді МКС володіють привілеями та імунітетом глав дипломатичних представництв, коли вони беруть участь у діяльності Суду або стосовно такої діяльності відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту [21]. Також відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту судово-процесуальний імунітет усіх видів стосовно всього сказаного, написаного суддями та дій, вчинених ними під час виконання службових обов'язків, продовжує надаватися їм і після закінчення строку їхніх повноважень [21].

Відповідно до правила 100-6 Правил процедури і доказування МКС може вирішити у конкретній справі засідати в державі, відмінній від держави перебування, протягом такого періоду або періодів, які можуть знадобитися, для розгляду справи повністю або частково. Палата в будь-який час після початку розслідування може *propter motu* або на прохання Прокурора чи захисту прийняти рішення про надання рекомендації, яка приймається більшістю суддів, щодо зміни місця засідань Палати [22]. Дана рекомендація складається в письмовій формі та вказує, у якій державі буде засідати Палата і надсилається Президії. Президія проводить консультації з державою, де Палата має намір засідати. Якщо ця держава погоджується з тим, що палата може засідати в цій державі, тоді рішення про проведення засідань в державі, відмінній від приймаючої держави, приймається президентом після консультації з палатою. Після цього палата або будь-який призначений суддя засідають у визначеному місці [22].

Оскільки регламентуючим діяльність МКС законодавством передбачено можливість (хоча малоімовірно) відправлення суддями МКС правосуддя безпосередньо в Україні суддями МКС, то встановлення частинами 2 і 3 ст. 377 ККУ [14] кримінально-правової охорони здоров'я суддів МКС під час відправлення ними правосуддя слід вважати доречним і корисним для співробітництва України та МКС.

Статус посадових осіб МКС мають Прокурор як керівник Офісу Прокурора та Секретар як керівник Секретаріату.

Відповідно до ст. 42 Римського Статуту Прокурор має всі повноваження з керівництва та управління Офісом Прокурора [21]. Прокурор МКС володіє привілеями та імунітетом глав дипломатичних представництв, коли він/вона бере участь у діяльності Суду або стосовно такої діяльності відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту [21]. Також відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту судово-процесуальний імунітет усіх видів стосовно всього сказаного, написаного Прокурором та дій, вчинених ним/нею під час виконання службових обов'язків, продовжує надаватися йому/їй і після закінчення строку його/її повноважень [21].

Відповідно до ст. 54 Римського Статуту Прокурор може проводити розслідування на території тієї держави, де було вчинено злочини, які підлягають юрисдикції МКС, до таких держав належить і Україна, і під час проведення розслідування має наступні обов'язки і повноваження: 1) проводити розслідування з охопленням всіх фактів й доказів, які стосуються оцінки того, чи настає кримінальна відповідальність відповідно до Римського Статуту; б) вживати належних заходів для забезпечення ефективного розслідування і кримінального переслідування за злочини, що підпадають під юрисдикцію МКС, враховуючи при цьому інтереси та особисті обставини потерпілих і свідків, у тому числі вік, гендерний фактор, стан здоров'я, а також враховує характер злочинів, зокрема злочинів, пов'язаних із сексуальним насильством, гендерним насильством або насильством над дітьми; 3) повною мірою поважає права осіб, що впливають із цього Статуту [21]. Окрім вище наведеного при проведенні Прокурором розслідування на території держави, Прокурор може: 1) збирати і вивчати докази; 2) вимагати явки і допитувати осіб, стосовно яких здійснюється розслідування, потерпілих і свідків; 3) звертатися з проханням про співробітництво до будь-якої держави або міжурядової організації чи механізму згідно з їхніми відповідними повноваженнями та/або мандатами; 4) укладати такі угоди або домовленості, що не суперечать Римському Статуту, які можуть бути необхідні для сприяння співробітництву з боку будь-якої держави, міжурядової організації або особи; 5) давати згоду на нерозкриття на будь-якому етапі провадження документів або інформації, що були отримані Прокурором на умовах збереження конфіденційності й лише з метою отримання нових доказів, якщо тільки особа,

яка надала такі документи й інформацію, не дає на це своєї згоди;
б) вживати необхідних заходів чи просити про вжиття необхідних заходів для забезпечення конфіденційності інформації, захисту будь-якої особи або збереження доказів.

Оскільки регламентуючим діяльність МКС законодавством передбачено можливість проведення розслідування безпосередньо в Україні Прокурором МКС, то встановлення частинами 2 і 3 ст. 377 ККУ [14] кримінально-правової охорони здоров'я Прокурора МКС під час відправлення ним/нею правосуддя слід вважати доречним і корисним для співробітництва України та МКС.

Відповідно до ст. 43 Римського Статуту Секретар як головна адміністративна посадова особа Суду очолює Секретаріат, який відповідає за несудові аспекти управління справами й обслуговування Суду [21]. Секретар МКС володіє привілеями та імунітетом глав дипломатичних представництв, коли він/вона бере участь у діяльності Суду або стосовно такої діяльності відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту [21]. Також відповідно до ч. 2 ст. 48 Римського статуту судово-процесуальний імунітет усіх видів стосовно всього сказаного, написаного Секретарем та дій, вчинених ним/нею під час виконання службових обов'язків, продовжує надаватися йому/їй і після закінчення строку його/її повноважень [21].

Відповідно до Правила 100-6 Правил процедури і доказування МКС може проводити виїзні судові засідання не в місці свого постійного розташування. Місце виїзного судового засідання МКС може бути розташоване на території України [22]. Відповідно до п. 1 Правила 137 Правил процедури і доказування Секретар вживає заходів для створення та збереження повного та точного запису всіх проваджень [22], для виконання цих дій Секретар повинен бути в місці проведення судового засідання МКС, яке може бути розташоване, хоча це мало ймовірно, на території України.

Оскільки регламентуючим діяльність МКС законодавством передбачено можливість виконання Секретарем своїх службових обов'язків безпосередньо в Україні, то встановлення частинами 2 і 3 ст. 377 ККУ [14] кримінально-правової охорони здоров'я Секретаря МКС під час відправлення ним/нею правосуддя слід вважати доречним і корисним для співробітництва України та МКС.

Список літератури:

1. За які злочини Міжнародний кримінальний суд може притягнути до відповідальності? URL: <https://shtab.net/news/view/za-yaki-zlochiny-mizhnarodnij-kriminalnij-sud-mozh/> (дата звернення: 16.04.2025)
2. Закон України від 03.05.2022 № 2236-IX «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо співробітництва з Міжнародним кримінальним судом». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2236-20#Text> (дата звернення: 16.04.2025)
3. Закон України від 09.10.2024 р. № 4012-IX «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4012-20#Text> (дата звернення: 16.04.2025)
4. Закон України від 21.08.2024 № 3909-IX «Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправки до нього». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3909-20#Text> (дата звернення: 16.04.2025)
5. Заява МЗС України щодо відкриття розслідування ситуації в Україні Прокурором Міжнародного Кримінального Суду. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zayava-mzs-ukrayini-shchodo-vidkrittya-rozsliduvannya-situaciyi-v-ukrayini-prokurorom-mizhnarodnogo-kriminalnogo-sudu> (дата звернення: 16.04.2025)
6. Конституція України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA%96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 16.04.2025)
7. Лахова О. В. Кримінальна відповідальність за заподіяння легких тілесних ушкоджень, побойв, мордувань: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.08. Дніпро, 2017. 22 с.
8. Міжнародний кримінальний суд що це таке і як він працює. URL: <https://internationallawyersassociates.com/uk/міжнародний-кримінальний-суд/> (дата звернення: 16.04.2025).
9. Москвічова А. Верховна Рада ухвалила закон що завершує ратифікацію Римського статуту. URL: <https://graty.me/news/verhovna-rada-uhvalila-zakon-shho-zavershue-ratifikaciyu-rimskogo-statutu/> (дата звернення: 16.04.2025)
10. Про затвердження Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text> (дата звернення: 16.04.2025)
11. Україна передала ООН офіційний документ про своє приєднання до Римського статуту. URL: <https://zmina.info/news/ukrayina-peredala-onn-oficijnyj-dokument-pro-svoje-pryyednannya-do-rymskogo-statutu/> (дата звернення: 16.04.2025)
12. Україна стає на крок ближчою до ратифікації Римського статуту МКС. URL: <https://www.coalitionfortheicc.org/news/ukraine-moves-towards-ratification-icc-rome-statute-Ukrainian> (дата звернення: 16.04.2025)

13. Щербань Є. В., Камінська Н. В. Деякі питання імплементації Римського статуту про Міжнародний кримінальний суд. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2020. № 2 (115). С. 138–143.

14. The Criminal Code of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14?lang=en> (accessed April 16, 2025)

15. The Criminal Procedural Code of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025)

16. The Criminal Executive Code of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025)

17. Law of Ukraine No. 3352-XII of June 30, 1993 “On Pretrial Detention”. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025)

18. Opinion of the Constitutional Court of Ukraine in the case on the constitutional submission of the President of Ukraine on the provision of an opinion on the compliance of the Constitution of Ukraine with the Rome Statute of the International Criminal Court (the Rome Statute case). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/v003v710-01?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025).

19. Regulations on diplomatic missions and consular institutions of foreign states in Ukraine of June 10, 1993. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/93?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025).

20. Regulations of the Court. Available at: <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2024-10/2024-10-15-regulations-of-the-court-eng.pdf> (accessed April 16, 2025)

21. Rome Statute of the International Criminal Court. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588?lang=en#Text (April 16, 2025)

22. Rules of Procedure and Evidence. Available at: <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2024-09/RulesProcedureEvidenceEng-2024.pdf> (accessed April 16, 2025)

23. Vienna Convention on Consular Relations. Available at: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_2_1963.pdf (accessed April 16, 2025)

24. Vienna Convention on Diplomatic Relations. Available at: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf (accessed April 16, 2025)

References:

1. What crimes can the International Criminal Court prosecute? [Za yaki zlochyny Mizhnarodnyi kryminalnyi sud mozhe prytyahnuty do vidpovidalnosti]. Available at: <https://shtab.net/news/view/za-yaki-zlochyny-mizhnarodnij-kryminalnij-sud-mozh/> (in Ukrainian) (accessed April 16, 2025)

2. Law of Ukraine dated 03.05.2022 No. 2236-IX “On Amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine and Other Legislative Acts of Ukraine

Regarding Cooperation with the International Criminal Court”. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2236-20#Text> (accessed April 16, 2025)

3. The Law of Ukraine dated 09.10.2024 No. 4012-IX “On Amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine in Connection with the Ratification of the Rome Statute of the International Criminal Court and Amendments Thereto” Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4012-20#Text> (in Ukrainian) (April 16, 2025)

4. The Law of Ukraine dated 09.10.2024 No. 4012-IX “On Amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine in Connection with the Ratification of the Rome Statute of the International Criminal Court and Amendments Thereto” Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4012-20#Text> (in Ukrainian) (accessed April 16, 2025)

5. The Law of Ukraine dated 09.10.2024 No. 4012-IX “On Amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine in Connection with the Ratification of the Rome Statute of the International Criminal Court and Amendments Thereto” Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4012-20#Text> (in Ukrainian) (accessed April 16, 2025)

6. The Constitution of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025)

7. Lakhova O. V. Kryminaljna vidpovidaljnistj za zapodijannja leghkykh tilesnykh ushkodzenj pobjiv morduvanj [Criminal liability for causing minor bodily harm, beatings, torture]: avtoref. dys. kand. juryd. nauk: 12.00.08. Dnipro, 2017. 22 s. (in Ukrainian)

8. International Criminal Court what is it and how does it work [Mizhnarodnyi kryminalnyi sud shcho tse take i yak vin pratsiuie]. Available at: <https://internationallawyersassociates.com/uk/міжнародний-кримінальний-суд/> (in Ukrainian) (accessed April 16, 2025).

9. Moskvichova A. (2024) Verkhovna Rada ukhvalyla zakon shcho zavershuie ratyfikatsiiu Rymskoho statutu [The Verkhovna Rada adopted a law that completes the ratification of the Rome Statute]. Available at: <https://graty.me/news/verhovna-rada-uhvalila-zakon-shho-zavershue-ratifikacziyu-rimskogo-statutu/> (in Ukrainian) (accessed April 16, 2025).

10. Ukraina peredala OON ofitsiyni dokument pro svoie pryednannia do Rymskoho statutu. Available at: <https://zmina.info/news/ukrayina-peredala-on-officijnyj-dokument-pro-svoje-pryednannya-do-rymskogo-statutu/> (in Ukrainian) (accessed April 16, 2025)

11. On approval of the Rules for forensic medical determination of the severity of bodily injuries: Order of the Ministry of Health of Ukraine dated January 17, 1995 No. 6. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95#Text> (in Ukrainian) (accessed April 16, 2025)

12. Ukraina peredala OON ofitsiyni dokument pro svoie pryednannia do Rymskoho statutu. Available at: <https://zmina.info/news/ukrayina-peredala-on-officijnyj-dokument-pro-svoje-pryednannya-do-rymskogo-statutu/> (in Ukrainian) (accessed April 16, 2025)

13. Shcherban Ye. V., Kaminska N. V. (2020) Deiaki pytannia implementatsii Rymaskoho statutu pro Mizhnarodnyi kryminalnyi sud [Some issues of implementation of the Rome Statute of the International Criminal Court]. *Naukovij visnik Nacional'noi akademii vnutrisnih sprav*. № 2 (115), pp. 138–143 (in Ukrainian).

14. The Criminal Code of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14?lang=en> (accessed April 16, 2025)

15. The Criminal Procedural Code of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025)

16. The Criminal Executive Code of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025)

17. Law of Ukraine No. 3352-XII of June 30, 1993 “On Pretrial Detention”. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025)

18. Opinion of the Constitutional Court of Ukraine in the case on the constitutional submission of the President of Ukraine on the provision of an opinion on the compliance of the Constitution of Ukraine with the Rome Statute of the International Criminal Court (the Rome Statute case). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/v003v710-01?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025).

19. Regulations on diplomatic missions and consular institutions of foreign states in Ukraine of June 10, 1993. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/93?lang=en#Text> (accessed April 16, 2025).

20. Regulations of the Court. Available at: <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2024-10/2024-10-15-regulations-of-the-court-eng.pdf> (accessed April 16, 2025)

21. Rome Statute of the International Criminal Court. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588?lang=en#Text (accessed April 16, 2025)

22. Rules of Procedure and Evidence. Available at: <https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2024-09/RulesProcedureEvidenceEng-2024.pdf> (accessed April 16, 2025)

23. Vienna Convention on Consular Relations. Available at: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_2_1963.pdf (accessed April 16, 2025)

24. Vienna Convention on Diplomatic Relations. Available at: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf (accessed April 16, 2025)